

Грущенко О.А., кандидат економічних наук, доцент

Реструктуризація виробництва і управління та її роль у розвитку ринкових відносин в Україні

Реструктуризація вимагає значних змін в організації менеджменту та стилю керування підприємствами, у відносинах у виробничому колективі, у маркетингу, бухгалтерському обліку, обслуговуванню клієнтів, фінансовому контролі та механізмі використання прав власників підприємств. Даний процес повинен здійснюватись комплексно і охоплювати практично всі аспекти діяльності об'єкту економіки.

У зв'язку із завданнями реструктуризації економіки пропонується застосувати систему заходів державної підтримки підприємств, насамперед, які виробляють кінцевий продукт і мають замкнений виробничий цикл. Це дозволить поширити ефект державного інвестування на підприємства, задіяні в такому циклі (суміжників), забезпечити їх замовленнями, стимулювати виробництво.

Державна інвестиційна підтримка полягає в наданні підприємствам, що відповідають критеріям зазначених заходів і виконують їх умови, режиму податкових пільг, а також права повністю або частково розпоряджатися амортизаційними відрахуваннями.

За своєю дією пільги діляться на дві групи: стабілізаційного і стимулюючого характеру. Стабілізаційні пільги надаються підприємству під реалізацію бізнес-плану на певний строк, діють до досягнення підприємством заданих показників економічного росту і мають за мету полегшити підприємству процес перебудови виробництва та виходу з кризи. Ці податкові пільги встановлюються для кожного підприємства окремо у відповідності з рекомендаціями експертів.

Податкові пільги другої групи (стимулюючі) надаються з метою стимулювання збереження підприємствами профілю діяльності і механізму економічного регулювання, що вводиться в рамках цих заходів, мають універсальний характер і діють по мірі дотримання підприємствами запропонованих умов роботи.

У випадку, якщо в процесі реалізації бізнес-плану підприємство звертається з проханням надати йому пряму фінансову допомогу, вона може бути надана в формі довгострокового кредиту або позики під заставу акцій цього підприємства на суму необхідної допомоги. У випадку невиконання підприємством умов договору застави або неефективного (нецільового) використання виділених коштів, закладений пакет акцій переходить у власність держави, яка може залежно від величини пакета: надати трудовому колективу, на певних умовах, розстрочку у виплаті боргу; продати підприємство з аукціону, змінивши форму власності; ввести на підприємстві зовнішню форму управління на період до погашення заборгованості; зберегти згаданий пакет за собою, повернувши підприємство в державний сектор економіки.

Співвласниками контрольного пакета акцій є працівники цих підприємств. Право на співволодіння дає праця на підприємстві і участь у витратах на придбання, ремонт і модернізацію основного капіталу підприємства. Акції цих підприємств ліквідні всередині самого підприємства, їх кількість визначається стабільною величиною статутного фонду і номіналом самої акції. Частина прибутку, що нараховується на акції, надходить в фонд соціального споживання (ФСС) підприємства і використовується для медичного і соціального страхування, а також додаткового пенсійного забезпечення. Одночасно кошти, що нагромаджуються в ФСС, можуть бути інвестовані в розвиток підприємства, виконуючи функцію власних інвестиційних ресурсів.

Істотним доказом на користь такої спрямованості державної підтримки служить і природний інтерес уряду до збереження важелів контролю над ключовими і перспективними промисловими підприємствами, не допускаючи в них капітал кримінального походження. Варто мати на увазі можливість залучення приватних інвестицій самими підприємствами, що виконали завдання заходів, за рахунок продажу частини акцій. При цьому, від продажу контрольного пакету підприємства буде утримувати перспектива втрати податкових пільг.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України. - Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112)
2. Закон України «Про акціонерні товариства».- Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2008, N 50-51, ст. 384